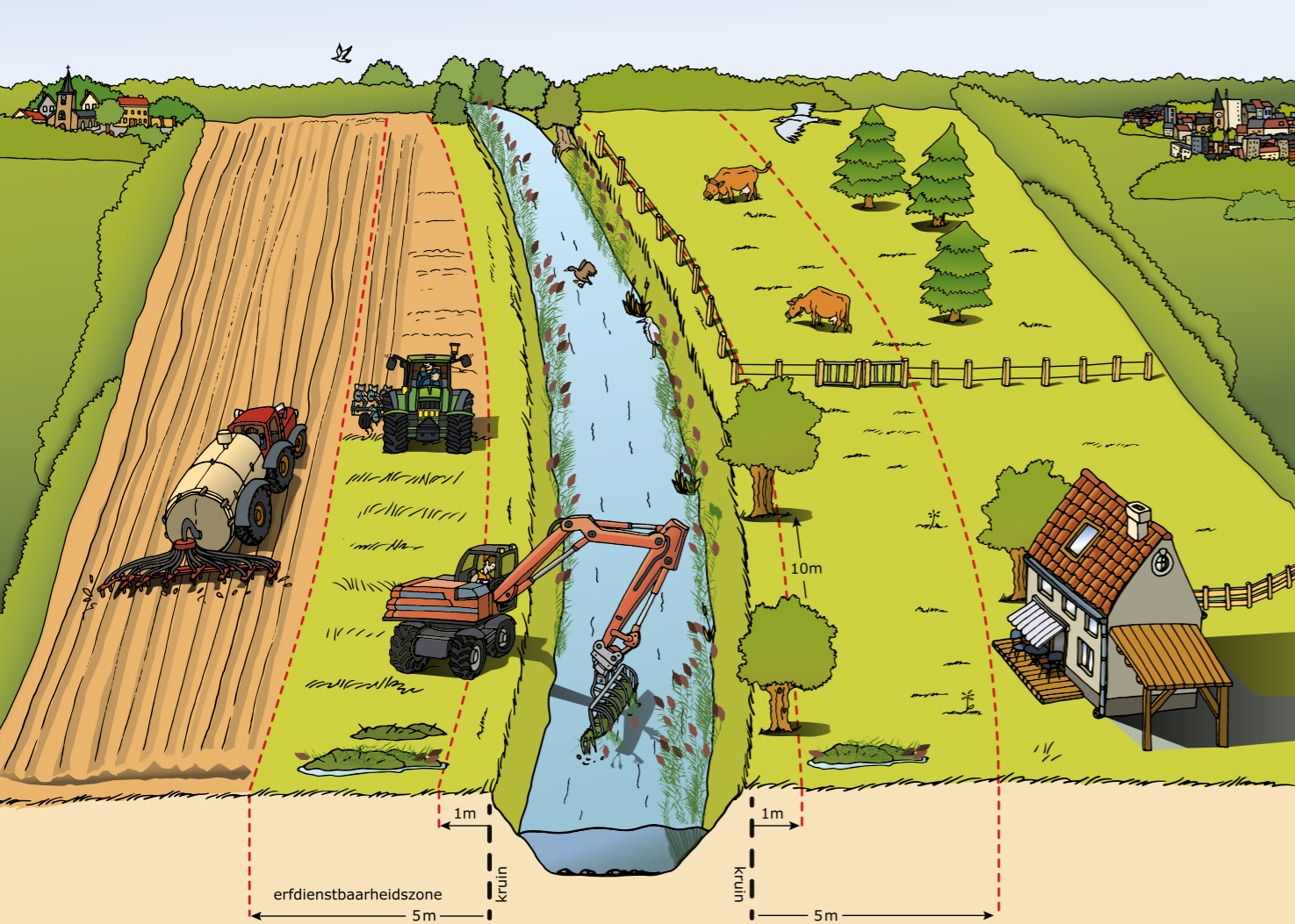

*waar houd je
als aanpalende
eigenaar of gebruiker
rekening mee?*

Waar houd je als aanpalende eigenaar of gebruiker rekening mee?

Om te zorgen voor een vlotte waterafvoer moet de waterloopbeheerder regelmatig zijn waterlopen onderhouden. Om te kunnen maaien, ruimen of oevers herstellen moeten we langs de waterloop rijden. Dit is meestal op private grond. De wetgever voorziet daarom langs gerangschikte waterlopen **een aantal regels over het gebruik van de waterloop en de zone er rond**. Deze regels kunnen lichtjes verschillen naargelang de waterloop buiten of binnen het werkingsgebied van een polder of watering gelegen is. Lees ook 'Het beheer van de waterlopen in Oost-Vlaanderen'.

De belangrijkste beperkingen gelden in een strook van 5 meter landinwaarts gemeten vanaf de kruin van de waterloop. Deze zone noemen we de **erfdienstbaarheidszone**. Lees ook 'Wie is eigenaar van de bedding van een waterloop?'.

De tabellen op de volgende pagina's geven een overzicht van die regels, gebaseerd op artikels van verschillende wetgevingen. Bij elke bepaling staat aangegeven op basis van welke wetgeving de regel geldig is. We hebben ook de officiële titels van deze wetteksten opgelijst zodat je de tekst eventueel zelf kan opzoeken. Met waterlopen wordt in de tabel bedoeld de in 1ste, 2de of 3de categorie gerangschikte waterlopen. Hebben we het over grachten, dan gaat het over grachten die door de polder of watering beheerd worden.

Waterlopen beheerd door het Vlaams gewest, de Provincie of gemeente

Waar?	Rechtsgrond	Wat?
In de waterloop zelf	KB 1970, art. 10 1.	Je mag de oevers niet beschadigen.
	KB 1970, art. 10 2.	Je mag de waterloop niet versperren of de waterafvoer hinderen.
	Wet 1967, art. 14	Je mag enkel werken (zoals bouwen van brugjes, aansluiten van waterafvoer, overwelden van de waterloop, ...) uitvoeren als je daarvoor een toestemming hebt gekregen van de Deputatie van het Provinciebestuur (voor waterlopen gerangschikt in 2de of 3de categorie) of van de Vlaamse Milieumaatschappij (voor waterlopen gerangschikt in 1ste categorie). Meer info bij 'Zelf werken aan een waterloop – een machtiging aanvragen'.
In de 1 meterzone	Decreet IWB, art. 10 §1, 2° en 3°	Je mag in een zone van 1 meter landinwaarts vanaf de kruin geen grondbewerkingen uitvoeren (ploegen, eggen, zaaien, ...) of bestrijdingsmiddelen gebruiken.
	KB 1970, art. 8	Percelen langs een waterloop die als weiland gebruikt worden, moeten afgerasterd worden om het vee van de waterloop weg te houden. De omheining moet geplaatst worden op minstens 0,75 tot 1 meter vanaf de kruin van de oever en mag niet hoger zijn dan 1,5 meter.
In de 5 meterzone (= erfdiensbaarheidszone)	Decreet IWB, art. 10 §1, 1°	Je mag er niet bemesten.
	Decreet IWB, art. 10 §1, 4°	Je mag er geen nieuwe bovengrondse constructies oprichten.
	Wet 1967 art. 17 §1	De waterloopbeheerder heeft een recht op doorgang in deze zone. Dwarsafsluitingen mogen de toegang tot de 5 meterstrook dus niet belemmeren. Je moet ze kunnen wegnemen of voorzien van een voldoende brede poort. De waterloopbeheerder mag in de 5 meterstrook materialen en werktuigen plaatsen om werken aan de waterloop uit te voeren.
	Wet 1967 art. 17 §2	De waterloopbeheerder mag er niet-schadelijke ruimingsspecie en maaresten deponeren zonder daarvoor een vergoeding te moeten geven.
In de 6 meterzone	Wet natuurbewoud art. 40	Het is verboden naaldbomen aan te planten binnen 6 meter vanaf de kruin van de waterloop.
In de 10 meterzone	Decreet IWB, art. 10 §1, 1°	Je mag er niet bemesten als je perceel gelegen is binnen het Vlaams Ecologisch Netwerk of als het perceel afhelt.

Waterlopen en grachten beheerd door een polder of watering

Waar?	Rechtsgrond	Wat?
In de waterloop zelf	KB 1958 art. 1, KB 1958 art. 3 voor grachten	Je mag de oevers niet beschadigen.
	KB 1958 art. 1, KB 1958 art. 3 voor grachten	Je mag de waterloop niet versperren of de waterafvoer hinderen.
	KB 1958 art 1, KB 1958 art. 3 voor grachten	Je mag enkel werken (zoals bouwen van brugjes, aansluiten van waterafvoer, overwelfen van de waterloop, ...) uitvoeren als je daarvoor een toestemming hebt gekregen van de Deputatie van het Provinciebestuur (voor waterlopen gerangschikt in 2de of 3de categorie) of van de Vlaamse Milieumaatschappij (voor waterlopen gerangschikt in 1ste categorie). Meer info bij 'Zelf werken aan een waterloop – een machtiging aanvragen'.
In de 1 meterzone	Decreet IWB, art. 10 §1, 2° en 3°	Je mag in een zone van 1 meter landinwaarts vanaf de kruin geen grondbewerkingen uitvoeren (ploegen, eggen, zaaien, ...) of bestrijdingsmiddelen gebruiken.
	KB 1958, art. 5	Percelen langs een waterloop of gracht die als weiland gebruikt worden, moeten afgerasterd worden om het vee van de waterloop weg te houden. De omheining moet voldoen aan de voorschriften van het polder- of wateringbestuur.
In de 5 meterzone (= erfdienstbaarheidszone)	Decreet IWB, art. 10 §1, 1°	Je mag er niet bemesten.
	Decreet IWB, art. 10 §1, 4°	Je mag er geen nieuwe bovengrondse constructies oprichten.
	KB 1958, art. 6	De waterloopbeheerder heeft een recht op doorgang in deze zone en mag er materialen en werktuigen plaatsen om werken aan de waterloop of gracht uit te voeren (breedte niet vermeld in de wetgeving).
	KB 1958, art. 6	De waterloopbeheerder mag er niet-schadelijke ruimingsspecie en maaresten deponeren uit de waterloop of gracht (breedte niet vermeld in de wetgeving).
In de 6 meterzone	Wet natuurbewoud art. 40	Het is verboden naaldbomen aan te planten binnen 6 meter vanaf de kruin van de waterloop. Deze bepaling geldt niet voor grachten.
In de 10 meterzone	KB 1958, art. 5	Voor uitgravingen, het plaatsen van pompen of het aanleggen van drenkplaatsen op minder dan 10 meter van de waterloop of gracht is een machtiging nodig van het polder- of wateringbestuur.
	Decreet IWB, art. 10 §1, 1°	Je mag er niet bemesten als je perceel gelegen is binnen het Vlaams Ecologisch Netwerk of als het perceel (sterk) afhelt.

Deze regels zijn gebaseerd op volgende wetgevingen:

- Wet 1967: Wet van 28 december 1967 betreffende de onbevaarbare waterlopen
- Decreet IWB: Decreet betreffende het integraal waterbeleid van 18 juni 2003
- KB 1970: Koninklijk besluit van 5 augustus 1970 houdende algemeen politiereglement van de onbevaarbare waterlopen
- KB 1958: Koninklijk besluit van 30 januari 1958 houdende algemeen politiereglement van de polder en van de wateringen
- Wet natuurbehoud: Wet op het natuurbehoud van 12 juli 1973

De wetteksten vind je op www.oost-vlaanderen.be/water.

Mag je water uit de waterloop gebruiken?

Als aanpalende eigenaar of gebruiker van een onbevaarbare waterloop mag je water onttrekken uit de waterloop voor de bevoeiing van je eigendom. Zeker in warme, droge zomermaanden hebben gewassen wel eens meer water nodig dan er beschikbaar is in de bodem.

Personen die geen gronden langs een onbevaarbare waterloop bezitten of gebruiken, mogen water capteren uit de waterloop vanop de openbare weg.

Bij captatie uit de waterloop moet je wel rekening houden met de stroomafwaarts gelegen aanpalende eigenaars en gebruikers. In de waterloop moet immers nog voldoende water overblijven om ook deze aangelanden van voldoende water te voorzien. Het spreekt voor zich dat als je water uit de waterloop gebruikt, je geen schade mag toebrengen aan het visbestand of de oevers.

Zolang je het water uit een onbevaarbare waterloop haalt zonder daarvoor vaste constructies of bouwwerken op te richten heb je geen vergunning of machtiging nodig. Dit is wel het geval bij permanente constructies.

In periodes van lange droogte kan de burgemeester of de provinciegouverneur de watercaptatie wel tijdelijk verbieden met een politiereglement.

Voor het capteren van water uit onbevaarbare waterlopen moet je geen heffing betalen. Bij waterwinning uit bevaarbare waterlopen zijn de regels anders: er is minstens een melding nodig en er moet een heffingsbedrag betaald worden.

Je plant best enkel bomen of struiken die de stabiliteit van de oever garanderen: zwarte els (*Alnus glutinosa*), es (*Fraxinus excelsior*), Spaanse aak of veldesdoorn (*Acer campestre*), rode kornoelje (*Cornus sanguinea*), hazelaar (*Corylus avellana*), eenstijlige meidoorn (*Crataegus monogyna*), sleedoorn (*Prunus spinosa*), schietwilg (*Salix alba*), waterwilg (*Salix caprea*), bittere wilg (*Salix purpurea*), katwilg (*Salix viminalis*), kraakwilg (*Salix fragilis*), amandelwilg (*Salix triandra*), Gelderse roos (*Viburnum opulus*).

Wat als je wil bouwen op een perceel langs een waterloop ?

Als je wil bouwen op een perceel langs een waterloop, is het belangrijk dat je op de bouwplannen de ligging van de waterloop correct weergeeft. Duid ook de 5 meterzone aan met de vermelding 'zone langs waterloop – vrije doorgang'. Houd deze zone vrij van vaste constructies. Een vlotte doorgang langs de waterloop is immers onmisbaar voor een goed onderhoud. Lees ook 'Zelf werken aan een waterloop – een machtiging aanvragen'.

Wat als je bomen of struiken wil aanplanten langs een waterloop?

Het planten van bomen en struiken binnen de 5 meterzone langs een waterloop is toegelaten op voorwaarde dat het onderhoud van de beek niet in het gedrang komt. Dit betekent dat hoogstambomen kunnen aanvaard worden mits die op minstens 10 meter afstand van elkaar worden geplant. Bij de aanplant van struiken moet je bereid zijn om je struiken te laten snoeien of je moet het struikgewas zelf voldoende kort houden.

Houd steeds rekening met de natuurlijke ontwikkeling van de bomen en planten en respecteer een afstand van 0,75 à 1 meter of meer dan 5 meter van de kruin van de beek. Zo voorkom je dat de beplanting na verloop van tijd in de beek glijdt of de oever beschadigt, en blijft de beek bereikbaar voor onderhoudswerken. Neem bij plannen dus zeker contact met de waterloopbeheerder.

Meer info

Provincie Oost-Vlaanderen
dienst Integraal Waterbeleid

waterbeleid@oost-vlaanderen.be
Tel. 09 267 76 72

